

БРОЈ 5 ПАРА

Стан Редакције и Администрације Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Администрацију. Цена утврђена.

Неплаћена се писма не примају. — Рукопис се не враћају.

Писма, рукописе, новац и све остало што се односи на лист, слати власнику листа

БРОЈ 5 ПАРА

Адреса за телеграм: „СТРАЖА“ Београд

Претплата за Србију на пошти:
на годину Дин. 12—
6 месеци „ 6—
3 месеца „ 3—
1 месец „ 1—

За иностранство на пошти:
на годину Дин. 30—
6 месеци „ 15—
3 месеца „ 7-50

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

УРВЋУЈЕ ОДБОР

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

СРБИЈА И ГРЧКА

АТИНА, 26 јула

Демарш Сила се живо коментарише у грчкој штампи,

Сваког се часа очекује указ о мобилизацији целокупне убојне снаге.—

И последњи пут...

Пред прекид италијанско-турских дипломатских односа —

— Спец. извештај —

СОЛУН, 24 јула.

Из Рема телеграфују, да је турски посланик при италијанском двору посетио синоћ око 6 часова Саландру и Сенина и поднео му предлог Порте, по коме треба да се организује нарочита комисија, да извиди до кога је кривница за побуну Триполитанаца.

Италијанска влада је одбила овај предлог Порте, стављајући на знање турском посланику, да ће сваки и најмањи покушај од стране турских официра да се буне Триполитанци, без икаквог гаљег објашњења значити за Италију casus belli.

Пажња Врховној Команди

С побудом да чиним једну драгоцену услугу својој отаџбини скрећем пажњу надлежнима на следећу ствар.

Изванредним случајем дошао сам до уверења да има маса здравих и потпуно способних обвезника, који се за разна кривична дела налазе при полицеским и судским затворима притворени. Нарочито их има спроведених на пресуду. Но како је сад обузватило судско ферије, то ова младеж трупине и чекају све док судско ферије не истекне, и ако би многи од њих по својој осуди могли драгоцену послужити у овом од судном времену својим војним јединицама.

Мишљења сам; када су већ на услови отпуст пуштани војни обвезници из казамата, сида би требало и ове људе испод судског притвора пустити и упутити својим јединицама, а надлежнима скрећући пажњу да на њих обрете строгу контролу у погледу њихова кретања, па их по демобилизацији упутити на службу.

На пример, при Београдском првостепеном суду има их таквих оптуженика, чије је кривце предходно ислеђивала војна власт па немајући довољно доказа за казну упућени су гали даљег ислеђења цивилним властима и судцима.

Но, у том међувремену на иће и судски распуст и ови притвореници имају све једнако чекати до 1. септембра.

А питање је, како би они користили држави, у војном погледу ако би у том међувремену било каквих одсудних дана по Српство, што није искључена могућност.

Дакле, ја сам слободан да скрећем пажњу Врховној Команди да и у овоме смислу уради шта треба, уверен сам да ће се и са тим помоћи нашој отаџбини.

Работ

Чудио сам се увек како ни војне, ни полицеске власти не узнемиравају једног младог литераторског трговца са „корза“.

— Па како то? ишчуђавао сам се ја, питајући га.

А он се задовољно смешка и триумфујући ми одговара:

— Е, ја имам добра леђа.

Оно до душе нисам му завидео што се сербез шета, јер и иначе неби био способан ни за коњовођа, али сам се чудио каква су то леђа!!

Јуче сам пак случајно дознао да је овај млади литераторски трговац бугарски поданик!! А и за време бугарског рата он је без бриго седео у његовој антикварници.

Аргус

Скадарцима

— Проглас гувернера Скадра —

Војвода Божа Петровић, управитељ скадарске области дошавши на своје ново опредељење у Скадар, обратио се статовништву града и с њим скоро окупиране Малесије штампаним прогласом ове садржине:

По Највишем Налогу Њег. Величанства Краља, мог узвишеног Господара, дошао сам овамо, као највиша управна власт у Скадру и сада с њим окупираној области, да у њима успоставим ред и поредак и загарантујем сваком без разлике личну имовну безбедност и слободу.

Достављајући наведен статовништву града Скадра и речене области, позивам га, да се покорава кр. црногорским властима, а тим властима наређујем, да се строго држе законитости и да штете сваког без разлике.

Поред осталог, сваком се има влашћу загарантовати и слобода кретања, само ако се она не употребљава на општу штету, на штету мира и реда, који се безусловно морају очувати у овим крајевима.

Слобода вјере сваком је у најширем смислу загарантована, као год што ће бити на окупираној територији чувана

и свето поштована и прва поданика свију Црној Гори савезничких и пријатељских земаља, која су права они уживали прије окупације.

Живио Њег. Величанство Краљ Никола I. а Његов Краљевски Дом! Живјели Црна Гора!!

Фердинанд и Радославов

— Састанак на пољском добру Чом Курна —

(Специјалан телеграм)

Софија, 25. јула

Из веродостојних кругова се сазнаје, да је одмах после демарша Сила из Споразума на имању др. Радославова у Чом Курна (недалеко од Софије) одржана веома значајна седница бугарске владе. После седнице аутомобилом се довезао и краљ Фердинанд у пратња генерала Савова и дуго је конферисао са др. Радославовом

Борко.

У Дарданелима

— Заткнута пред буру —

Букурешт, 25 јула.

На дарданелском се фронту није десило ништа значајно. У савезничким поморским круговима се чине велике припреме за генералан напад и са „ора и са сува. Око утврђења Седил Бар примећено је кретање турских трупа. У спешном ватром са једне француске крстарице Турци су на терани у бегство.

Одбрана Цариграда

— Оскудица у муницији. — Фон дер Голд паша —

Букурешт, 25 јула.

Саопштавају из Цариграда да се и поред форсираног ра-

да у двема фабрикама ипак осећа јака оскудица у муницији. Нарочито је велика оскудица у артиљерској муницији, која игра главну улогу у одбрани мореза.

Фон дер Голд паша тражио је од порте нова поткрепљења за Дарданеле, пошто му је досадишњим борбама одбрана готсво преволовљена.

Женски свет

Одговори на анкету:

„К какм особинама треба да располаже сујруг, па да му жена призна првенство?“

15) Да је идеалан у мислима и реалан у поступцима.
Наш Р. Р—чевић

16) Да не попусти жени ни у дванаестом часу, ако је свестан њене заблуде; да воли и њу и део лепи пол истом љубављу; да је у физиолошком погледу човек.
К... Д-р Н. Н.

17) Да сматра жену за животињу нижу од себе, па ће учинити да му увек признаје првенство међу људима.
Војиште.

„Трећа позив“.

18) Да није униформисан.
„Бак — наредник“

Ото Вајс:

Овакви смо

(АФОРИЗМИ)

Умећник:

Свет од памтивека има мање свести за лепо, него за оно што пада у очи.

Метеоролог:

Брачно небо покривају врло често облак, који се разилазе да би на њихово место дошли нови.

Шала

Он: ...Ми бисмо живели срећно као голубови.

Она: Да, ја знам. Кад ви у кућу, ја бих из куће, баш као голубови.

НА ФРАНЦУСКОМ ФРОНТУ

Година дана рата у Француској

— Стање на дан објаве рата — Први дан ратовања — Победа на Марни — На савезним фронтима — Иза фронтова — У Дарданелима — Србија је дала пример —

Има година дана како траје велики рат и тачно година дана како је Немачка огласила рат Француској. Ова последња била је тада далеко, од тога да буде спремна. Она је истина била изгласала закон о трогодишњој служби у војсци, али је тај закон био тако скорашњег порекла да није могао имати никаквог дејства. Француска војска је могла да изведе на бојиште у првим недељама рата једва 1,250.000 до 1,400.000 бораца. Шта више, наоружање је било непотпуно, јер, треба признати да су унутрашње политичке бригае биле спречиле Републику да озбиљно води рачуна о спољној опасности. Док је се Немачка 40 година грозничаво и стално спремила за велики рат који је био постао неизбежан због њене мегаломаније, Француска се заносила хуманитарним сањаријама. Њена неспрема је баш сачињавала доказ њеног поштења.

Тој непотпуној војсци Немци су противставили 25 корпус са бораца, од којих је 21 послато против Француске; 32 резервна корпуса од којих је 22 отишло на исти фронт и 15 корпуса ландвера од којих је 8 отишло на западну границу. На тај начин било је укупно 51 корпус, што чини са комором и коњицом два и по милиона људи прве формације. Један део доцнијих формација такође је употребљен на западу. Та је војска била одлично снабдевена и извежбана а усавршеном артиљеријом припремљена је битка од најмањих ситуација. Чајаад, Немачка је имала два пута више артиљераца него савезници; и многобројну тешку артиљерију, која је Французима готово потпуно недостајала.

Свакоме је познат план цара Вилхелма: уништити за најкраће време француску војску која је ушла у рат испуњавајући верне своје обавезе, па се после окренути против Руса. Да би постигла циљ, Немачка се није устручавала да хладно погози белгиску неутралност и прегази ту јуначку земљу пре него што је француска војска са оно мало енглеских војника што се тада налазило на континенту могла да јој притекне у помоћ.

Задатак генералисима Жофра био је врло тежак. Он није знао где ће Немци извршити главни напад на фронту од 800 км. Он

је тада употребио славно Наполеоново правило: борити се свуда и чекати. Али је то опасно и зато је он држао иза свог фронта велику стратегијску резерву. Ако би трупе могле да се позову лагано и у реду, резерве би имале времена да се концентришу против освајача.

Тако је у трећој недељи рата Жофр држао своје граничне војске дуж Санбра и Мезе, чувао је Верден и препречио пут ка Нансиу Најзад, један део његове војске био је ушао у Елзас. Али неуспех долази. Немачка најезда гомила је пред собом француску војску у правцу Париза. Сев рини пут ка Паризу био је проломљен, источни је био у опасности. Бојазан је била да Париз буде изгубљен и да се савезници морају борити на новом фронту Торес Верпаса на обали Бискаје.

Тада је Жофр извршио своје чувено одбранбено повлачење које ће остати славно у ратној историји. На тај начин он је имао смелости да призна да су учинене многе грешке и трудио се да их исправи.

Најзад, 5. септембра, он је паредно офанзиву. Француске трупе биле су тада појачане неким јединицама, али ипак и са Енглезима и Белгијанцима нису биле бројно једнаке са немачком војском. 12. септембра све је било измењено. Клуц, тучен и заобиђен, повлачио се кроз Компјенску шуму; Билво, са у пола уништеном гардом повлачио се на Ену. Војвода од Виртенберга повлачио се северно од Шампање. Верден и Нанси били су спашени. Битка код Марте била је добијена а немачки план дефинитивно осујећен. Сада су Немци били приморани да воде рововску борбу против њиховим намерама. Ова битка има и данас велику важност за савезнике јер да су је Немци добили, Француска сад не би могла да задржава њихове трупе које би све биле бачене на Русе.

Друга немачка офанзива била је управљена само на један део савезничког фронта. Вилхелмова војска хоће пошто по то да избјеги на море и да заузме Кале и Булоњу. Али је и тај покушај потпуно пропao. Сваки се сећа крвавих бојева на Изеру, код Ипра, Диксидена, око Араса и т. д. Свуда су Французи, потпомогнути Енглезима и Белгијанцима постављали освајачима непроходну брзну

и наносили им огромне губитке. Тако је битка код Ипра стála Немци 250.000 људи. Међутим, савезници су били, као и на Марни, у мањини: 500.000 савезника, имали су да се боре против милион Немаца између Албера и обале

После овога, Немци нису више били у стању да врше велике офанзиве и стајали су заклоњени иза јако организованих фортификација. Тада је Жофр применио систем изнуривања непријатеља који се састоји у томе да се непријатељ веже за један дугачки фронт и да му се појединачним нападима наносе велики губитци.

Дужина фронта је 800 км. од којих 25 км. држе Белгијанци, 50 км. Енглези а 725 км. Французи. Тај, је цео фронт одржан а вршили су нападе који су јако ослабили немачку снагу. Тако су наступања код Вермена, генерала Лагла де Карса у Шампањи (крајем фебруара) који је довео Француске топове пред саму жељезничку пругу иза немачког фронта, код Карансиа и т. д. врло скупо стала непријатеља.

Чак и код Соасона (јануар) Немци су изгубили два пута више људи него Французи: 100.000 мртвих, 2000 заробљених, два пука гарде готово уништена. Осим тих успеха Французи су постигли још и друге без да је непријатељ могао да се освети: Епарж, у Вовевру, шума Ле Претр, наступање у Вогезима које их је довело до на 15 км. од Милуза, и т. д.

То је дело Француза у колико се тиче директно војне акције. Али је њихов рад био исто тако интензиван и иза фронта. Они су успели да одрже бројно стање трупа и да поуне губитке. Оне су уостручили израду муниције. Израда је била почета у марту на 600%, према изradi у почетку рата а сада је достигла 900%. Они су готово сасвим из почетка створили једну јаку тешку артиљерију. Услед тога француска војска је могла бити јако увећана у пролеће а велике резерве су спремљене за лето и јесен. Од почетка рата железнице су пренеле више од 100 дивизија и више од 10.000 возова који су извршили путовања од 100 до 600 км. 12.000 аутомобила су употребљени за пренос 250.000 људи месечно.

Не треба заборавити операције експедиционог корпуса и флоте у Дарданелима. Не треба такође заборавити ни финансијску помоћ коју је Француска указивала савезницима а којом се у многоме користила и Србија.

Француска је имала да издржи први напад заједничког непријатеља који је био најстрашнији. После првих неуспеха она га је задржала, затим је осујетила његов план и од тада га стално слаби. Трупе су показале да су боље од немачких.

„Онда зашто они не отерају

Немце једном општом офанзивом и тако олакшају руски фронт?“ рећи ће ми неко. На то ћу одговорити да не знам тајне великих команданата, али да је Жофр показао и генијалности и опрезности и да му се може веровати ако су извесна уздржавања необјашњива. Можда хоће да сачека да стигне милион Енглеза које је обећао лорд Китченер? Ја такође верујем и француском војнику и трупуној официру од којих сам чуо промлог пролећа, ове речи: „оног дана кад чича Жофр буде хтео, отераћемо Швабе и из Француске и из Белгије.“

Србија је дала пример како се шера непријатељ из земље, Француска ће се угледаши на њу и постићи крајњи успех савезника.

Р. А. Рајс.

Грчка Скупштина

(Специјалан телеграм)

Солун, 25 јула.

У круговима Визнелиста преовладало је уверење, да скупштина неће ни састајати, већ да ће бити распуштена и расписани нови избори. У том смислу дао је изјаву и сам шеф данашње владе г. Гунарис у листу „Е-филерис“.

„Право сазивања и распуштања скупштине — рекао је Гунарис — налази се у краљевој руци. Круна има уставом то право, да пошто размисли како унутрашњу тако и спољну политику, одреди правац политике коју земља треба да води. Влада нема права да се меша у то питање, јер би њено мешање значило негирање права круне!“

Русија у цифрама

— Статистички подаци огромног руског царства —

По најновијој државној статистици огромно руско царство броји сада 146.000.000 становника, од овога броја припада на европску Русију 121.800.000 а 25.200.000 на Азију. Од ових је православних Руса 92.200.000; Пољака 9.100.000; Турака и Татара 15.000.000; Финанаца 6.600.000; Жидова 5.700.000; Латвина 3.500.000; Немаца 2 мил. и 300.000; Монгола 600.000; Кавказијана и других 2.900.000.

Становништво је подељено по верама овако:

Православних има	69 0 %
Староверски дисиденти	1 8 "
Баптисти	38.139 0 0 "
Мононити	66.664 0 1 "
Англикани	4.483 0 0 "
Католици	9 1 "
Јевреји	4 2 "
Карајмери	12.894 0 0 "
Лутерани	2 8 "
Јермени-Ђурђијанци	0 9 "
Мухамеданци	11 1 "
Будисте	0 3 "

По последњем попису поједини велики руски градови, већи од Београда, имају становништва:

Петроград	1.550.000
Москва	1.310.000
Варшава	848.000
Одеса	500.000
Кијево	404.000
Лођ	328.000
Риле	283.000
Харков	208.000
Саратов	197.000
Тифлис	196.000
Вилна	167.000
Тошкенд	165.000
Казан	160.000
Јекатеринослав	156.000
Баку	150.000
Астрахан	147.000
Ростов на Дону	135.000
Хелсингсфор	125.000
Кишењев	120.000
Тула	109.000

Минск	105.000
Сомора	102.000
Нињић Новгород	102.000
Николајев	101.000
Маманган	100.000

Дневне вести

Министарска седница

На јучерашњој министарској седници која је одржана под председништвом г. Пашића, присуствовао је и генералштабни пуковник г. Живо Павловић као изасланик Врховне Команде.

Кнез Трубецкој код Престолонаследника

Кнез Трубецкој посетио је јуче Престолонаследника Александра пре његова одласка за Крагујевац.

Дипломатски указ

Последњим указом Њ. В. Престолонаследника Александра за писара треће класе при српском посланству у Риму постављен је Лујо Батетић.

Из Народне Скупштине

Како нам јављају из Ниша Народна Скупштина састаће се 3. августа. Председник Народне Скупштине у договору с владом већ је спремно извесне законске предлоге, који ће се изнети на дневни ред.

Грчки посланик код Пашића

Јуче пре подне грчки посланик на српском двору посетио је г. Пашића и задржао се у посети пола часа.

Из Министарства Просвете

На место начелника министарства просвете г. Мил. Поповића, који је отпутовао у бању постављен је као заменик г. Јован Драгић професор из Београда.

Из Управе Фондава

За члана Управе Фондава постављен је г. Љуба Ковачевић члан Држ. Савета.

Г-ђа Пашић у Петрограду

Сазнајемо да је г-ђа Пашић отпутовала из Лондона у Петроград, да тамо у друштву г-ђе Хартвиг ради на образовању једне нове мисије за Србију.

Личне вести

Г. Јов. Цвијић професор Универзитета, који се бачио у нарочитој мисији по налогу нашег министарства спољних послова у Лондону, допутовао је јуче у Ниш.

Плата учитеља

У министарству просвете ради се на регулисању плата учитељских из новоослобођених крајева.

Исправан благајник

Пре кратког времена, а по некаквим доставама, запечатно је рачуноиспитач Главне Контроле, г. Драг. Милић, касе благајне општине крагујевачке, којима рукује г. Милован Јовановић начелник српски у пензији, ради ванредног прегледа.

После прегледа од неколико

ФЕЛТОН

Са Наполеоном у Русији

— Мемоари Хајнриха фон Роса — (33)

Пића и јела која су справљана из тих животињих потреба а уз то још и дула слуваном, причињавала су нам велико задовољство тако да се нисмо могли потужити на нешта.

Једне од првих четири ноћи донесе један хусар са предстраже писмо од једног официра од оних пет официра који су 4. октобра заробљени. Писмо је адресовано на пуковску команду, писмо је било отворено и њихова садржана гласила је од прилике овако:

„Драги пријатељи! Ми смо сви пет остали живи Пер, Финк, Минцинген и Б. само смо лако рањени; а и ја се

сам осећам врло добро. Сви ми потребујемо новца и молимо вас да нам гошдете што пре. Генерал Милорадовић обећао нам је да ће руске предстраже пропустити писмо и исвез само ако то на нас гласи. Остало људство које је заробљено одвојено је од нас. Поздрављамо Вас све. 6. Октобра 1812.

Грејп од Фројденштајна

Сутра дан скупили смо између себе прилачну суму дукаата и талара, спаковали смо у једно писмо и са дозволом највише војне власти предали смо руској предстражи да се она деље њима преда.

Године 1818 нашао сам се са овим Гремпом од Фројден-

штајна и тада сазнао од њега да они нису били те среће као и кнез Хоженлое, скупљени и послати им новац да добију.

Одмах друге ноћи т. ј. 8 августа доведоше нам два војника који су заробљени на Инкову. Њихов изглед, пробудио је у нама неко нарочито чуђење јер су обучени истоветно као руски сељаци.

Они пак, који су нас снабдевали говеђим и овчијим месом, причали су нам веома туђавне и жалосне ствари што су виђали у путу. Ала, од свега онога што су нам причали изгледа да је најстрашније било оно што су видели у битци код Бородана.

На бојном пољу ту, где се пре неколико сати био огорчени бој, лежали су мртви и рањени војници.

— Наставиће се. —

дана, нађено је потпуно и савршено стање, код г. Јовановића, што му збиља, и за похвалу служи.

Затворена П. Т. Станица

П. Т. Станица у Маврсу, срезу гостиварској затворена је.

Сараорачка П. Т. Станица

П. Т. Станица у Сараорачкој ма понова је отворена.

Издавање шећера

Од сутра, почеће у тераској основној школи Месни Одбор, продају шећера по легитимацијама.

Пример за похвалу

Г-ђа Малева Н. Поповића на дан шесто-недељног помена унисала је свога покојног мужа Настаса Поповића — Чика Лала — бив. грађевинског инспектора за члана утемељача Удружења Срп. Инжењера и Архитекта са улогом од 100 динара, желећа тиме очувати му трајан спомен међу другима.

За ратничку сирочад

Данас у Федељу 26 ов месеца, удружени ђаци Њуприске и београдске гимназије приређују у Свјатом велики концерт. На концерту ће свирати војна музика.

Програм концерта је састављен из две савремене декламације и из једног врло лепог позоришног комада. Ово хумано предузеће наших омладинаца је за велику похвалу.

Преуређење нишке поште

Да би се отпразњала што брже послови у нишкој пошти, министар грађевина поделио је нишку пошту на два одсека: на телефонско-телеграфски и поштански. За управника првог одсека постављен је г. Никола Поповић а за поштански Димитрије Микаћ.

Дом ратничке сирочади

Г. Мих. Ђорђевић, народна посланик поднео је законски предлог Народној Скупштини за оснивање дома за ратничку сиротињу.

Поступак г. Ђорђевића је за похвалу, само би требали

и остала г. г. посланици да потпомогну свој предлог.

Штампарски машиниста

добар, поштен и савестан, потребан је штампарској Драг Грегорића, Космајска ул. 22 Београд

ИЗ ПУБЛИКЕ

— Нека се чује и друга страна —

Чујем да ће Команданти Дивизија предложити за одликовања лиферанте меса, а нарочито оне, који су закључили лиферацију до демобилизације, а своју дужност врше тачно и поштено.

И право је. Они су изгубили своје капитале. Није лако давати 5000—6000 кгр. меса дневно. При томе су такве тешкоће да их само Срби могу издржати. По уговору треба лиферанти да ко-

љу здраву и дебелу стоку, а у позадини г. г. начелници станица и срески одузимају све што нађу да је дебело и здраво. То није лак посао носити се с њима. Они увек имају право. А какве се муке претрпе док се дође до клања стоке, то знамо само ми. Ми се и сувише жртвујемо, да би ма ко имао права да нас назива лоповима. Ако има и ваљалаца међу нама нека се казне, а не да нас све срамоте због њих неколико. А ти што нас поздрављају тако погрдним именима, нека знају да ће после рата бити оптужени за увреду. Сваки не може бити лиферант јер зато треба и капитала и спреме.

Молим Вис г. Уреднице отштампајте ово у Вашем цењеном листу.

А. Томић
трг. на Лесковца

њом до 9 сати пре подне и која се после изгубила, као и за течу који се такође изгубио.

За сад пустимо полицију да ради па ће она учинити своје.

Ратка пошта

Чујем да је мој син Сретен Павла Станимировић војник VII пука I позива депун. батаљона погинуо је на Церу па како не знам поуздано да ли је истина то овим молим све војнике и другове мога сина ако који зна шта је са мојим Сретом да ме извести поред награде бићу му вечито благодарна.

Марија Станимировић
удова
Космајска ул. 29, Београд

Како су у последње време учестале молбе војника који дољве на осуство са положаја, да им Врховна Команда осуство продужи, те се, на основу наређења Коман-

данта Дунавске Дивизијске Области од 18. овога месеца ВБр-18027, ставља до знања свима обвезницима-војницима да је овакав поступак неправилан, и да се у будуће више не обраћају Врховној Команди за продужење осуства, јер не само што им та Команда неће продужити осуство, већ ће наредити да се казне за неправилно обраћање истој.

Од Суда Општине града Београда 23. јула, 1915 год. ВБр. 5363 у Београду.

Књижевност

Изишла је из штампе књига:

Љубиме замком

НАПИСАО

Стојан Ј. Радосављевић — Бди

Може се добити у свима београдским књижарама, а и код писца, Цетињска улица бр. 1 Београд.

ЦЕНА 3.— ДИН.

КАД ТЕЧА ЉУБИ...

— Покушај самоубиства у Палилули —

Јуче изјутра око 10 сати, баш кад је писар кварта палилулског г. Божа Петровић ишао на гробље ради секције једног леша, бејаше се искупио силан свет (на равно само жене) око куће бр. 19 у Кнез Даниловој улици.

Жене, као иначе по свом обичају, коментарисале су догађај на свој начин, наравно са пуно сентименталности сажалеваши су „некога“ а зна се већ, женску, јадницу која се због суште невиности и доброту „опрашта са овим светом“ вадећи пасош за онај свет — наравно за Оштру Државну Болницу да јој тамо, као и осталим њезиним „другама“ исперу стомак и поврате је у живот. Како је ова „несрећна“ друга извршила „самоубиство“ то ћу накнадно описати, него сад да пређемо на главну ствар.

Смиља Ђукић, тако се зове јунакиња са содом, родом је из Земуна и дошла је у Београд прерата код свог доброг тече Николе Илића на стално становање с тим да изђе себи какво занимање. Да ли је она нашла себи посао од чега би живела то се не зна, али зна се то, да је њен теча Никола парио очи на њу и да је вребао згодан моменат да изврши обљубу над њом, тако бар свет говори, а нечега мора имати ту.

Јуче изјутра ни тече ни тетке

Христине није било ту, али језици говоре да су побегли, у моменту кад се ова отровала. Тек Смиљка поливши приличну дозу лазе и кад су јој почели да изцеђа пред очима „чиновници“ Светог Петра и Луке, она је кукала дозивајући комшиљук у помоћ.

У том моменту стигао је и писар г. Божа Петровић који је одмах повео и лекара са собом. Смиљка је доста тешко тровање извршила јер није могла ни да говори. Г. Петровић јој је поднео оловку и хартију молећи је да напише узрок тровању. На оном парчету хартије Смиљка је написала: „због што не видим оца и маму...“ и малаксавајући све више у снази она је почела да повраћа.

Наравно да у овај исказ Смиљкин не могу да верују ни дивљаци са Кубе и Суматре јер је уопште позната ствар да чим се женска реши на „тровање“ са содом има свој нарочити циљ, и све оно што исказу код власти лаж је а иза те лажи прикрива се права истина. И увек је у таквим случајевима женско криво.

Како свет говори тај њен теча Никола стајао је у интимним односима са њом а одобравао јој је да и поред течине љубави може да врдне и у страну. Кад буде дошла себи она ће то лепо све потанко да исприча и за ону девојку у црнини која је била са

шија огроман новац на луднице и затворе.

Бар тако је и код нас. Чула сам да на страни има и некаквих завода за поправку, али ту, у те заводе долазе тек онда, пошто су обила прагове свих затвора и болница и пошто је личност постала кандидат за лудницу

Али ја сам се удаљила од самог предмета. Девке, једног дана ње је нестало, сватта се говорило. Наравно да није изостало на оно најгоре. И за чудо не нађе се нико ко би разумео бол јадне и осрамоћене девојке. Не, сваки ју је осуђивао и сваки се сагињао да се баци каменом на њу. Једног дана чуло се да је отишла у глумице и од тада о њој се ништа није чуло, док се једног дана, опет, није чуло како се у њу заљубио један амућан и од добре породице младић. Треба да додам, а то је потребно — ове

речи нарочито нагласи Лела и дубоко погледа у Јованку, треба да додам, да је свој грех, управо грех младости, а он и није грех и ја не дам да се тако квалификује, покајала.

Благодарем томе, што је добро разумела данашње друштво, његове манаје и прохтеве, она га се клонила и после трудног и напорног посла она се повлачила у самоћу и ту би уз сузе оплакивала своју несрећу. И свет је на њу заборавио а томе благодарећи грех се за грехом није ваљао: она је остала чиста у души и срцу! —

Лела је ућутала и својим погледом је далеко лутала. Јованка је била узбуђена. Осетила је како јој крв живио струји, јер прича ако није измишљена била је веома слична њеној трагедији. И једна жена се заплакала!

— Наставиће се. —

Последње вести

Наше бојиште

(Извештај Црногорског Пресбирија-а)

— На Грбље и Ловћен —

ЦЕТИЊЕ, 24. јула.

Непријатељ је у току 23. јула отворио артиљерску ватру на Грбље али без резултата.

Над пуком, на Ловћену, непријатељ је са авиона бацио три бомбе, које су навеле штету!

Руско-Јапански Савез

— Јапанске трупе на европском бојишту —

ПЕТРОГРАД, 25. јула.

По жељи Француске и Енглеске, као и поводом операција у Пољској руска је влада најзад потписала Споразум са Јапаном, по коме јапанске трупе има да оперишу на европским фронтима!

Аутономија Пољској

— Изјава министра Горемикина —

ПЕТРОГРАД, 26. јула.

После говора председника Думе узео је реч министар председник Горемикин и дао ову изјаву: Њ. В. Император ми је наредио да вам саопштам, да се он потпуно слаже са решењем које је донео министарски савет по питању о аутономији Пољске! — Изјава Горемикина примљена је са највећим одушевљењем и клицањем: Живео Император!

Г. Савински

— Пажња бугарској влади —

СОФИЈА, 26. јула.

Г. Савински, руски посланик и отправник енглеског посланства г. О'Берн, посетили су г. др. Радославова и том су приликом скренула пажњу, да Бугарска у својим захтевима у Македонија буде веома скромна и да не захтева оно што јој Србија не би могла да уступи.

БОРКО.

„Дакија“

— Решење поморског суда —

БЕЧ, 25. јула.

Јављају из Париза, да је поморски суд нашао да је опрвдано узапћење пароброда „Дакија“ пошто је утврђено, да је пароброд ишао да служи непријатељу.

Талијанска пристаништа

(Телеграм „Стражи“)

РИМ, 26. јула

Римска је влада известила владе неутралних држава, да јаве свима својим пристаништима, да ће сви бродови туђих држава бити подвргнути строгом прегледу у талијанским водама и пристаништима.

Лела Перифева

— РОМАН из београдског живота —

И сада, уместо да је друштво узело на одговор кривца оно га је гурнуло у други гарнизон, где је почео по оној народној „пик Јово на ново,“ наравно не одговарајући никоме, шта више друштво се дивило његовим успехом! А жртва? Утучена, немогући и даље да гледа тугу своје љубљене матево побегла је у свет, где је благодарећи друштвеном уређењу падала све ниже и ниже. Друштво ју је само гурало у пропаст јер није имало рачуна да њезину грешку поправи, није се нашао човек који би је отргнуо од пропасти у коју је тако срљала. Оно, до душе друштво се постарало, погинуло је неколико болница, тро-

† Генерал Тиглер

БЕЧ, 25. јула.

Бечки листови доводе да је последњих дана умро од колере генерал Тиглер, шеф штаба армије генерала Бојковића.

Норвешка и Немачка

— Немачка се извињава —

ХРИСТИЈАНА, 22. јула.

Немачка је влада преко свога посланика признала да је један немачки подводни брод торпедовао норвешку крстарицу „Минерва“. Признајући ово, Немачка се уједно и извињала се жаљевајући што је дошло до овог случаја и показујући готовост да накнади штету.

Споразум и Грчка

— Окупација Хиоса и Самоса —

(Телеграм „Стражи“)

СОЛУН, 26. јула

Из сигурних сам извора сазнао да ће Савезници за који дан извршити привремену окупацију Хиоса и Самоса, да би их искористили као базу за своје операције против Смирне.

Сантјаго

Енос - Мидија

(Телеграм „Стражи“)

СОФИЈА, 26. јула

Иако се не зна текст одговора сила Споразума на ноту Бугарске од 2. јула, „Зарја“ доноси да се предвиђа као граница Бугарске према Турској линија Енос—Мидија.

БОРКО

Изјава Пеливанова

— „Русија се бори за мале народе“ —

ПЕТРОГРАД, 26. јула

Министар војни генерал Пеливанов поздрављен бурно од Думе дао је ову изјаву: Русија се бори за добро и слободу малих народа и држава. Германија се већ својих 40 година спрема за овај рат, па и покрај тога њени је успех незнатан и она је почела да употребљава сва недозвољена средства, да би постигла ма каква успеха. Свој говор Пеливанов је завршио, са вером у руско као и у савезничко оружје које се бори за праведну ствар.

Бугарски зајам

— Неуспела мисија др. Стојанова —

СОФИЈА, 26. јула

Начелник државног рачуноводства др. Стојанов вратио се из Берлина где је био отпутовао због бугарског зајма, закљученог још пре рата. По „Рајскалу“ др. Стојанов није успео да придобије берлинску владу за последњу рату бугарског зајма.

Овај финансијски неуспех унео је у владајуће кругове неспокојство и забринутост.

БОРКО

„Стража“ прима огласе по врло умереној цени.

Марки млик „Слога“ има на стоваришту га-шев и негашен креч, и продаје та на мање и веће количине. Стовариште се налази код „Сед-дам Кућа“.

223,10—10

Драби ималик најбоља маст за обућу у кутијама од 35 грама може се добити по 3 динара туде у фабрики *Михајла Појовића*, Вила Зора Гундулићев Венац, Београд.

222

9—10

Раљска фабрика Цемента Д. Д. која уме спремати добра и укусна јела.

Добру КУВАРИЦУ Намирнице ставиће јој се на расположење

ТРАЖИ ЗА ОДМАХ Пријаве са називом плате нека се пошаљу техничком управнику РАЉСКЕ ФАБРИКЕ ЦЕМЕНТА у РАЉУ.

286, 3—5

Часовничарског помоћника потребује ЧАСОВНИЧАРСКО-ЈУВЕЛИРСКА РАДЊА

Драг. Н. Дмитријевића у Зајечару — Плата добра, место стално.

2—5

Нафталин 1-ог квалит. за прашкирање коже и против инееката добија се код **Калмана Б. Лебла** КОМИСИОНЕРА ПРЕКО ОД НИШКЕ ОПШТИНЕ

227 10—10

Женских жакета, палетоза и мантила

ИЗРАЂЕНИХ ПО НАЈНОВИЈИМ ФАЗОНИМА ОД ШТОФОВА У РАЗНИМ БОЈАМА, ЛАСТИКА, ПЛИША И КРИМЕРА (ИМИТАЦИЈА АСТРАГАНА) ИМА У ВРЛО ВЕЛИКОМ ИЗБОРУ НА СВОМ СТОВАРИШТУ И ПРОДАЈЕ

САМО АНГРО

МЕСАРОВИЋ И ПАВЛОВИЋ БЕОГРАД

237-2-5

Београдска Колонијална Радња

Ђорђа Гавриловића

НИШ — Арнаут Пазар

извештава п. п. трг да је добила и продаје искључиво за готов новац, карбида италијанског 50 К. добом, зејтина за јело Котон „Винтер“ зејтина минералног за машини, сапуна пераћег, чоколаде разне, кафе у сорти, ратлука и бомбоне, соде камене и кристалне, циприке македонске, калафоније, терпентина течниог, коњака грчког „Куртеск“ бисквита разни, слатко од вишње, трешње и поморанџе, штирак за ратлук, шекер са плаћеном царином као и све колон. бакал. робе.

Адреса за писма и телеграме: Ђорђе Гавриловић трговац, Ниш.

241

1—5

ТРГОВИНА

Цветка Ђорђевића

У МЛАДЕНОВЦУ

има на своме стоваришту и увек у великој количини:

Кафе 1 и II врста
Плавог камена
Перезина
Парафина
Есенције
Коњака

Сапуна за веш и чистоог
Ратлука
Бисквита
Чоколаде све величине
Суве, свилене и филоване
бомбоне

Фиде у сандуцима од 5, 10 и 25 клгр., као и све остале сорте колонијалне робе

ЗЕЈТИНА МАШИНСКОГ, БЕЛОГ, ЦИЛИНДЕРА, ВАЗЕЛИНА и осталих потреба за вршалке

Продаја ангро, а цена најповољније

235

2—5

ПИЈТЕ!

САМО СТАРИ И УКУСАН АНТИХОЛЕРИЧАН

КОЊАК

Браће М. Барбареса из Пиреја, Грчка.

Јер је једино пиће за дезинфекцију стомака.

Главни заступници за Нову и Стару Србију

БРАЋА Д. МИЉУ — СОЛУН

Заступници за Ниш и скопну

БРАЋА Д. МУДАЦИКИС

ФАБРИКАНТИ РАТЛУКА

Обреновићева ул. бр. 107. — Ниш

који имају на стоваришту у бурадима и флашама.

ПРОДАЈА НА ВИШЕ И МАЊЕ.

280

10—10

Кафана и ресторација „Руски Цар“

препоручује одличну и најбољу грчку кујну

Посетом свих страних мисија у Београду посетом најшменитијег београдског грађанства, кујна код „Руског Цара“ је правом се може назвати најбољом у Србији.

ПОШТОВАНИМ ПОСЕТИОЦИМА ПРЕПОРУЧУЈЕ СЕ РАЗНЕ ВРСТЕ ЛИКЕРА КАО:

Шартрез, виски, глог, мараскино, бенедиктинер, шери-бренди, апсент, Лакрима Кристи

КАФАНА И РЕСТОРАЦИЈА

„Руски Цар“

точи најбоље на Балкану ВАЈФЕРТОВО ПИВО чаша 0-30 дин., кригла 0-50 дин., чувено у европском рату и признато као прво и боље од свих страних пива

Цене солидне и најумереније

С ПОШТОВАЊЕМ
закупац кафана „Руски Цар“
ВЛАДИМИР РАДОВИЋ

Кафана и пивница „Руски Цар“

ДОБИЛА ЈЕ И ПОРЕД СВИХ ДАНАШЊИХ ТЕШКОЋА

Прва и најбоља француска вина: Бордо, Медок, Ризлинг ит.д.

Поред тога „Руски Цар“ откупио је подрум најбољег смедеревског вина г. Мише Петровића. Вино чисто и природно продаваће се ван радње у мањим и већим количинама са спуштеним ценама

242 6—10